

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Forordning

om

Abskilligt, som i Henseende til Daaben
bliver at iagttage.

Kjøbenhavn, den 30te Mai 1828.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

Ni Frederik
den Sjette,
af Guds Naade Konge til Danmark,
de Benders og Gothers, Hertug til Slesvig,
Holsteen, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og
Oldenborg, gjøre vitterligt: at Vi ere komne i Erfaring om,
hvorledes Forordningen af 27de Juli 1771, tværtimod sin Hensigt,
jevnligen misbruges til utilborlig Udsættelse med Børns Daab;
hvorfor Vi have fundet det uomgængelig fornødent, at anordne pas-
sende Evangsmidler mod de Forældre, der forsømme den Pligt, der
baade efter Religionens og Statens Love paaligger dem i saa Hen-
seende. Endvidere have Vi anseet det meest svarende til Daabens
Bæsen og Betydning, at den forrettes paa de til Gudstjenesten
helligede Steder, og at Undtagelse derfra kun tilstædes i virkelige
Nødvendigheds-Tilfælde. Saa have Vi og fundet det hensigts-
mæssigt at give nærmere Bestemmelser angaaende nogle andre i For-
bindelse dermed staaende Punkter.

Thi byde og befale Vi allernaadigst, som følger:

§ 1.

Ligesom det er Pligt for alle Forældre, der bekjende sig til den christelige Religion, at lade deres Børn ved Daabens Sacramente indlemme i den christne Kirkes Samsfund, saaledes paaligger det dem og at opfylde denne Pligt inden en vis passende Tid.

Denne bestemmes saaledes, at Børn, der fødes fra 1ste Marts til 1ste Septbr., begge inclusive, skulde døbes inden 8 Uger efter Fødselen; hvorimod det tillades Forældre at udsætte Daaben af de Børn, som fødes i den øvrige Tid af Aaret, til den først paafølgende Maii Maanedes Udgang.

§ 2.

Daaben bør, som Sacrament, ordentligviis altid forrettes af vedkommende Præst og i Kirken. Dog bør det, naar Barnet, formedelst beviisligt Sygdomstilsælde, kunde være Fare undergivet ved at føres til Kirken, være tilladt at lade det døbe i dets Hjem, og, hvis saadan Svagthed skulde vedvare til Barnet naaer den i § 1 befalede Alder, skal det endog være Pligt at foranstalte det hjemmedøbt, da det ikke kan tilstedes, at lade det længere Tid henligge udøbt, ligesom det naturligviis og vilde være utilladeligt at føre det svage Barn til Kirken i en Tilstand, hvori dets Liv og Sundhed kunde være udsat for Fare.

§ 3.

Naar i Medhold af § 2 et Barn hjemmedøbes, skal Daaben dog forrettes af vedkommende Præst, med mindre Barnets Liv maatte være i saa øieblikkelig Livsfare, at det var umueligt at faae Daaben forrettet ved ham; thi i saa Fald skal det være tilstedt, at lade en anden ordineret Mand, en Skolelærer eller en anden vel oplyst Christen af sat Alder og gode Sæder døbe Barnet, ligesom og Daaben da kan meddeles af Bar-

nets Faber. Forbodemødre eller andre Qvinde maae ikke dertil bruges, med mindre Barnets Svagthed, i Forbindelse med de øvrige Omstændigheder, skulde forhindre at faae en Mandsperson af ovenanførte Egenkaaber til at forrette Daaben.

§ 4.

Naar Barnet døbes hjemme i Huset, skal det være Præsten tilladt at gjøre saadanne Afkortninger i den forestkrevne Formular, som Omstændighederne kræve, dog at hvad der væsentlig hører til den christne Daab ingenlunde forbigaaes. I de enkelte Tilfælde, hvor en Uordineret, i Medhold af § 3, døber, bør den Døbende, efter at have ladet sig opgive Barnets Navn, blot navngive det, og, ved at øse reent Vand paa dets Hoved, døbe det i Navnet Faderens, Sønnens og den Hellig-Aands, samt derpaa læse Fader Vor. Tøvrigt bør ved Hjemmedaab al muellig Værdighed og Anstændighed iagttages.

§ 5.

Saaftremt den lovbefalede Tid er udløben, uden at Barnet er blevet døbt, bør Præsten advare Faderen eller, hvis det er et uægte Barn, Moderen om at iagttage Lovens Bud, og hvis den Paagjeldende ikke inden 8 Dage derefter opfylder saadan sin Pligt, bør Præsten anmeldte Forsømmelsen, i Kjøbenhavn for Magistraten, men paa andre Steder for Amtmanden.

Disse Vurgheder have da at tilholde Forældrene inden 8 Dage at lade Barnet døbe, under Mulct af 1 til 5 Rbdlr Sølv til vedkommende Fattiggæse, hvilken Mulct paalægges for hver Uge, de fremdeles sidde Vurghedens Tilhold overhørig, og hver fjerde Uge fordobles.

Ved Mulctens Bestemmelse har Vurgheden at tage Hensyn saavel til de Paagjeldendes Kaar, som til de Omstændigheder, der gjøre Forsømmelsen mere eller mindre tilregnelig. Tøvrigt bør denne Mulct, saafremt den ei mindelig erlægges, hver Uge inddrives ved Udpantning, til-

lige

ligemed samme Udpantnings-Gebyr, som for Kongelige Skatter er bestemt.

§ Uformuenheds-Tilsælde affones Mulcten efter de almindelige Lovbestemmelser.

§ 6.

Hvor Forældrene have ladet deres Barn hjemmedøbe, bør dette dog, inden den i § 1 bestemte Tid, og under de i § 5 hjemlede Tvangsmidler, føres til Kirken og dets Daab der stadfæstes paa den hidtil brugelige Maade. Dog bør Sognepræsten, paa Grund af beviislig Sygdom, meddele Udsættelse hermed i 4 Uger, og fornye denne Udsættelse hver Gang for 4 Uger, saa ofte Bevist gjentages for at Barnets Sundheds Tilstand ikke endnu tilsteder, at det føres til Kirken.

§ 7.

Daaben og dens Stadfættelse i Kirken tilfalder altid, hvor intet særskilt Regulativ deri gjør Forandring, Sognepræsten i den Menighed, hvortil Barnet hører paa den Tid, Handlingen forrettes; ligesom denne og har at antegne Daaben i sin Embedsbog paa den i saa Henseende befalede Maade. Til Hjemmedaab kan derimod enhver af Menighedens Præster, og, under den i § 3 nævnte Betingelse, ogsaa Andre bruges; men naar saaledes en Anden, end en af Menighedens Præster, har forrettet en Hjemmedaab, bør Faderen, eller, naar denne er fraværende eller Barnet er født udenfor Egtteskab, den, der har forrettet Daaben, inden 24 Timer i en Kjøbstad og 4 Dage paa Landet, derom gjøre Anmeldelse til Sognepræsten, for at denne kan foranstalte den fornødne Antegnelse i Kirkebogen. Denne Anmeldelse bør indeholde en fuldstændig Forklaring om Ursagen til at Barnet blev hjemmedøbt, og, hvis Daaben er forrettet af en uordineret Person, bør Præsten tillige forsikre sig om, at Barnet virkelig har modtaget den christne Daab, hvorom de tilstedeværende Vidner, saavelsom den, der har forrettet Daaben, skulle være

pligtige, ved Møde for Præsten, om det af ham begjeres, at afgive deres Forklaring.

Foruden denne Anmeldelse til Sognepræsten, skal tillige enhver Hjemmedaab, hvad enten den forrettes af vedkommende Præst eller af hvilken anden dertil Berettiget i Følge § 3, tillige, inden foranførte Tidspuncter, anmeldes for den Kirkebetjent, som tilligemed Præsten fører Bog over de ministerielle Handlinger.

§ 8.

Forsømmes den i § 7 foreftrevne Anmeldelse, bør den Skyldige derfor ansees med Mulct fra 1 til 5 Rbdlr Sølv til vedkommende Fattiggæsse efter den i § 5 nævnte Dyrigheds nærmere Bestemmelse. Dersom det findes, at Hjemmedaab er valgt uden tilstrækkelig Grund, eller at man, uden nogen i § 3 hjemlet Årsag, har ladet Barnet døbe af nogen Anden end vedkommende Præst, bør enhver af de Skyldige tiltales til at erlægge en Mulct til Fattiggæssen fra 2 til 10 Rbdlr Sølv efter Sagens Beskaffenhed og deres Formuesomstændigheder.

§ 9.

For at have paalideligt Opsyn med, at alle Børn betimeligen døbes i Overensstemmelse med de ovenanførte Forrifter, bør enhver Barnefødsel, i Kjøbstæderne inden 2 Dage og paa Landet inden 8 Dage, anmeldes for den i Slutningen af § 7 ommeldte Kirkebetjent, der strax indfører saadan Anmeldelse i det Exemplar af Kirkebogen, han haver at holde, og hver Uge giver Sognepræsten Underretning om alle deslige i Ugens Løb gjorte Anmeldelser, hvorefter denne og haver at bemærke det Fornødne i sit Exemplar af Kirkebogen.

§ 10.

Foranførte Anmeldelse paaligger i Almindelighed Faderen, men hvor denne ikke er tilstede, samt naar det er et uægte Barn, da Moderen eller dem, som ere om hende og besørge de Anliggender, som denne, for-

medelst

medelst sin Tilstand, ikke selv kan besørge. Forsømmelse af foranførte Pligt straffes, efter den i § 5 nævnte Dyrigheds nærmere Bestemmelse, med Mulct fra 1 til 5 Rbdlr Sølv til Districtets Fattige, med Tillæg af 1 til 5 Rbdlr Sølv for hver Uge, hiin Pligts Opfyldelse maatte være tilfidesat.

§ II.

Naar Forældrene, inden Barnet døbes, forlade det Sogn, hvori Barnet er født, have de, under det i § 10 ommeldte Ansvar, inden den i § 9 bestemte Tid fra Flytningen at regne, at gjøre Anmeldelse om Barnet for vedkommende Kirkebetjent i det Sogn, i hvilket de nu ere indflyttede, samt om den saaledes i Anledning af Bopæls Forandring skeete Anmeldelse fremlægge Attest for Kirkebetjenten ved det førstmeldte Sogn, som foranstalter det Fornødne herom bemærket i Kirkebogen, og derom meddeles Sognepræsten Underretning.

§ 12.

Til ydermere Betryggelse for at behørig Anmeldelse skeer, bør i Kjøbenhavn Jordemødrene 14 Dage efter hvert Nytaar give vedkommende Sognepræster speciel Underretning om de Fødsler, hvorved de i det tilendbragte Aar have været brugte. I Forsømmelsestilfælde bødes 1 Rbdlr Sølv for hver Uge, hvilken Mulct inddrives ved Udpantning efter den i § 5 nævnte Dyrigheds Foranstaltning.

Dersom i Indberetningen nogen Fødsel findes at være udeladt, eller Tiden urigtig bemærket, bør Jordemoderen derfor tiltales og dømmes til en Mulct af indtil 20 Rbdlr Sølv til Fattigræsenet, hvis Feilen har sin Grund i Uagtsomhed, men til høiere Bøder eller efter Omstændighederne Bestillings Fortabelse, saastemt forsætlig Urigtighed er begaaet.

§ 13.

To til tre Dage, førend et Barn skal døbes i Kirken eller dets Daab sammesteds bekræftes, skal Forretningen bestilles hos Sognepræsten.

Dr:

Ordentligviis bør, naar det er et ægte Barn, Faderen selv møde hos Præsten i foransørte Henseende; men er det en bekjendt Mand, kan Begjeringen og Anmeldelsen og skee skriftlig, ligesom og, hvor Faderen ei selv kan møde, samt naar det er et uægte Barn, en paalidelig Person kan sendes til Præsten, for at foranstalte og meddele det Fornødne.

Da det derhos paaligger Præsten at paasee og overholde al muelig Orden og Røiagtighed i Protocolernes Førelse, af hvilke Attester udstedes, hvorpaa Børnenes Vel i Tiden kan beroe, have Vedkommende uvægerligen at meddele ham alle til Forretningen hørende Splysninger, samt, naar Forældrene ere viede udenfor Pastoratet, forevise Vielse-Attest, om han det forlanger.

Den samme Bestilling skal ogsaa skee hos vedkommende Kirkebetjent, hvis Pligt det er at indføre Daabsforretningen i sin Embedsbog.

§ 14.

Naar Daaben eller Daabens Bekræftelse forefalder paa en Dag, da der er offentlig Gudstjeneste, bør den skee til Høimesen, og saasnart Psalmen efter Prædiken er affjungen, med mindre Altergang finder Sted paa en saadan Dag; thi da skal, for at ikke Altergangen skal forsinkes, Daaben først forrettes, naar Communionen er forbi, dog førend Beslutningspsalmen synges. Dog ville Vi, i Betragtning af det større Antal Børn, som i de Kjøbenhavnske Menigheder blive at føre til Kirke, have tilladt, at det i disse Menigheder fremdeles forbliver som hidtil, at Daaben eller dennes Stadfæstelse først foregaaer, efter at Høimesse-Tjenesten er til Ende.

Paa andre Dage kan denne hellige Handling foretages, i Kjøbenhavn til hvilken Tid om Formiddagen, der regnes til Kl 2, Præsten bestemmer, hvorved han dog, saavidt mueligt, bør rette sig efter Forældrenes Ønsker og Leilighed; men udenfor Kjøbenhavn bør paa saadanne Dage Anordningen om Almueffkolevæsenet i Kjøbstæderne i Danmark, Kjøbenhavn undtagen, af 29de Juli 1814 § 28 og Anordningen for Skolevæsenet paa Landet i Danmark af samme Dato § 21 iagttages.

Naar

Naar flere Børn paa samme Dag skulle døbes, bør dette skee i den Orden, hvori Daaben er bestilt.

§ 15.

Naar Hjemmedaab forlanges hos Præsten, bør han, saasnart skee kan, foretage denne Handling; dog bør Forældrene, hvor det behøves, staae ham Befordring til det Sted, hvor Daaben skal forrettes.

§ 16.

Hvor det er tvivlsomt, om et Barn retteligen er døbt, bør det døbes paa samme Maade, som ethvert andet Barn.

Denne Regel finder og i Særdeleshed Anvendelse paa Gittebørn, og om der ved et saadant findes en Seddel, som indeholder, at det er døbt, skal dette ikke ansees som Beviis nok, men kan dog benyttes som Veiledning til nærmere Efterforskning.

§ 17.

Et Faddere ved Daaben maa Ingen antages, som ikke bekjender sig til den kristelige Religion, ei heller Nogen, som ikke endnu er confirmeret.

Søvrigt bør det have sit Forblivende ved Lovens 2 Bogs 5 Capitels 5 Artikel, hvorhos der ved enhver Daab bør i det mindste være tre Vidner.

§ 18.

Ved den i § 13 befalede Anmeldelse, hvorved Fadderne opgives for Præsten, haver denne at paaagte, at ingen Uberettiget stedes til at være Daabsvidne; ligesom han og bør paasee, at intet upassende Navn, som Vedkommende kunde falde paa at foreslaae, gives noget Barn. Søvrigt bør hvert Barn ved Daaben benævnes ei alene med Fornavn, men og med det Familie- eller Stavnnavn, som det i Fremtiden bør bære.

§ 19.

§ 19.

Hvad de Børn angaaer, som for Tiden henligge udøbte eller blot ere hjemmedøbte, uden at deres Daab endnu er stadfæstet i Kirken, blive de i §§ 5 og 6 hjemlede Forrifter ei at anvende førend 4 Uger, efterat denne Anordning paa behørig Raade er kundgjort, om end ellers den ved Anordningen givne Frist tidligere udløber.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Givet i Vor Kongelige Residentstads Kjøbenhavn,
den 30te Mai 1828.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Frederik R.

Stemann.

Monrad. Ørsted. Lassen. Kjerulff.

Hansen.